

Škurek Martin. Evropské správní právo trestní a postihování přestupků v ČR. Praha: Leges, 2015, 224 s.

Z pohledu na aktuální publikace by se mohlo zdát, že proces europeizace zasahuje nejcitelněji oblast trestního práva, neboť je tato problematika předmětem řady viditelných výzkumů.¹ Opak je však pravdou – trestní právo hmotné i procesní bylo vždy „nejodolnějším“ právním odvětvím co do vlivů sblížení právních úprav, poněkud jinak řečeno bylo výsadou každého státu bez ohledu na členství v mezinárodních organizacích.

V českých podmínkách se tato situace začala měnit vstoupením do Rady Evropy v roce 1991 a související ratifikací mezinárodních smluv v čele s Evropskou úmluvou o ochraně základních práv a svobod v následujícím roce.² Celý proces se poté akceleroval po vstoupení České republiky do Evropské unie. Ta zejména přijetím Amsterdamské smlouvy, jež vstoupila v platnost 1. 5. 1999 (zásadní je zejména začleněním Schengenské smlouvy jako součásti práva Evropské Unie), a poté přijetím Lisabonské smlouvy 1. 12. 2009 (s jejím přijetím se oblast justiční a policejní spolupráce ve věcech trestních zařadila mezi sdílené pravomoci Evropské unie, a to v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva), dosáhla takového stavu, ve kterém integrace spočívající ve vytvoření jednotného vnitřního trhu a zrušení vnitřních hranic sice umožňuje volný pohyb osob, zboží, služeb i kapitálu, ale na druhé straně ruší hranice kriminality.

Tyto skutečnosti významně ovlivňují nejen trestní právo členských států, ale i s ním související část odvětví správního práva – správní právo trestní. Z této premisy, jejímž základem je i známý rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Engel a další proti Nizozemí,³ vycházel i autor recenzované monografie s názvem *Evropské správní právo trestní a postihování přestupků v ČR* (první vydání vyšlo koncem roku 2015 prostřednictvím nakladatelství právnické a ekonomické literatury Leges), *Martin Škurek*, který je mimo jiné odborným asistentem katedry správního práva a finančního práva Právnické fakulty Palackého univerzity v Olomouci.

Ve své monografii analyzuje v odborné literatuře dosud celistvě nezpracované téma vztahu postihování přestupků podle české právní úpravy v kontextu zejména výše zmíněných pramenů ochrany základních práv s důrazem na klíčovou Evropskou úmluvu o ochraně základních práv a svobod.

Tomu odpovídá i vcelku logická struktura recenzované monografie, když v úvodu *Martin Škurek* odůvodňuje výběr předmětu monografie jednak tím, že postihování přestupků tvoří významnou část správního trestání, kterou je možno citelně zasáhnout do práv a oprávněných zájmů dotčených stran, a v neposlední řadě tím, že postihování přestupků je upraveno cca stovkou právních předpisů, s čímž je spojena řada níže zmíněných neduhů.

V první kapitole se autor soustředí na právní úpravu přestupkového práva v České republice, nikoliv však pouze na platné a účinné, ale i se stručným exkursem do historie správního

¹ Např. FENYK, J. – SVÁK, J. *Europeizace trestního práva*. 1. vydání. Bratislava: Bratislavská vysoká škola práva, 2008, 229 s.

JELÍNEK, J. – GRÍVNA, T. – HERCZEG, J. – NAVRÁTILOVÁ, J. – SYKOVÁ, A. a kol. *Trestní právo Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, 368 s.

JELÍNEK, J. – IVOR, J. a kol. *Trestní právo Evropské unie a jeho vliv na právní řád České republiky a Slovenské republiky*. 1. vydání. Praha: Leges, 2015, 384 s.

² Srov. sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně základních práv a svobod.

³ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 6. 1976, stížnosti č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72.

trestání. Tato kapitola je zároveň nejslabším článkem celé publikace, neboť je převážně popisného charakteru, přičemž čerpá zejména ze základních učebnic správního práva, popřípadě samotné teorie práva. Vlastním přínosem je především závěr této kapitoly, ve kterém autor kritizuje zejména nepřehlednost, nejasnost a nestabilitu právní úpravy. Tato myšlenka se jako červená nit line celou monografií.

Navazující kapitola týkající se vymezení pojmu evropského správního práva trestního je psána poněkud odlišným způsobem, poněvadž jejím základním pramenem je judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Jednotlivé podkapitoly stran konkrétních aspektů spravedlivého procesu jsou vlastně kompilací zásadních judikátů umně a zejména čtivě rozvedených do výkladu. Závěrečná část této kapitoly – analýza doporučení Výboru ministrů Rady Evropy – působí vzhledem k rozsahu mírně nadbytečným dojmem, neboť většina závěrů směřovala spíše k výkonu státní správy jako takové, nikoliv toliko ke specifické části správního trestání. Ta je již dostatečně chráněna Evropskou úmluvou o ochraně základních práv a svobod, takže jednotlivá doporučení, *nota bene* toliko součástí *soft law*, jsou ve velké míře redundantní.

Gros celé publikace tvoří kapitoly č. 4–6, ve kterých *Martin Škurek* konfrontuje poznatky z předchozích dvou kapitol, kdy přehledně komparuje platnou a účinnou právní úpravu českého přestupkového práva s obecnými požadavky evropského správního práva trestního na přestupkové řízení, a to nikoliv jen s článkem 6 Evropské úmluvy o ochraně základních práv a svobod, ale i článkem 7 a článkem 2 a 4 protokolu 7. U každého aspektu práva na spravedlivý proces autor dochází k závěru buď o souladu, či naopak nesouladu s požadavky evropského práva, přičemž při druhém z těchto závěrů se nespokojí toliko s tímto tvrzením, ale dochází ke konkrétním příčinám (nutno dodat pramenícím až od porušení požadavků samotné teorie práva) takového nesouladu, načež navrhuje – byť zpravidla obecné – řešení k narovnání takového stavu.

Lze shrnout, že z monografie *Martina Škurka* je zřejmý dlouhodobý zájem a nadšení autora pro danou oblast. Tomu odpovídá i jeho přehled v této tematice, zejména co se týče judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Autor, přestože se zaobíral velmi rozvětvenou a složitou problematikou, dokázal na základě pečlivého strukturování čtenáře přehledně zasvětit do práva na spravedlivý proces v českém přestupkovém právu v evropském kontextu, a to i za cenu skutečnosti, že se na některých místech poněkud opakoval.

Jednotlivé části monografie jsou logicky členěny a jako zajímavost stojí uvést, že každá z těchto částí je psána do velké míry jiným stylem, což má za důsledek jistou nevyváženost celé publikace. Do určité míry slabší úvodní kapitolu (nutno dodat z hlediska členění práce nepostradatelnou) autor bohatě vynahradil stěžejní částí práce, přičemž tato je psána čtivě a vrcholí zajímavým závěrem s konkrétními návrhy ke zlepšení právní úpravy na úseku postihování přestupků. Vzhledem k tomu monografie *Martina Škurka* stojí za přečtení nejen odborníky na správní či trestní právo.

Zdeněk Michora*

---

* Mgr. Zdeněk Michora, asistent soudce trestního kolegia Nejvyššího soudu a doktorand katedry trestního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity. E-mail: Zdenek.Michora@nsoud.cz.